Zaaknummer: 440857
Documentnummer: 885072

ADVIESNOTA EN BESLUIT VOOR HET ALGEMEEN BESTUUR D.D. 18 DECEMBER 2026

VOORSTEL

De Influentstrategie 2026–2036 vast te stellen

PROBLEEMSTELLING

De Afvalwaterstrategie 2026–2036 zet in op zoveel mogelijk maatschappelijke waarde uit de afvalwaterketen. De toenemende hoeveelheid afvalwater en de steeds complexere samenstelling ervan zetten de waterkwaliteit, zuiveringsprestaties en beschikbare capaciteit onder druk en beperken de mogelijkheden voor hergebruik van water en grondstoffen. Daarom is meer grip nodig op wat bij de rwzi's binnenkomt. De influentstrategie geeft hier invulling aan, met als uitgangspunt: inzetten op schoonhouden in plaats van schoonmaken.

BEOOGD EFFECT

Meer grip op de kwaliteit, hoeveelheid en waarde van het influent, zodat de afvalwaterketen schoon, betaalbaar en toekomstbestendig blijft. De strategie ondersteunt het behalen van de KRW-doelen en de eisen uit de herziene Richtlijn Stedelijk Afvalwater, helpt zuiveringscapaciteit doelmatig beschikbaar te houden en ondersteunt de transitie naar een circulaire waterketen.

ARGUMENTEN

1.1 Bronaanpak is noodzakelijk om effectief en doelmatige te kunnen blijven zuiveren.
Rwzi's zijn niet ontworpen om alle stoffen te verwijderen en sommige stoffen zijn technisch nauwelijks of alleen tegen hoge maatschappelijke kosten te verwijderen. Daarom krijgt het voorkomen van schadelijke stoffen aan de bron prioriteit in de influentstrategie. Voor het reduceren van nutriënten en medicijnresten blijven de noodzakelijke maatregelen op de rwzi's belangrijk om te voldoen aan onze wettelijke taken.

1.2. Minder probleemstoffen in influent bespaart aan de achterkant.
Het waterschap investeert tientallen miljoenen euro's aan het zuiveren van afvalwater, terwijl er aan de voorkant stoffen binnenkomen die we niet kunnen zuiveren. Minder waterbezwaarlijke stoffen aan de voorkant zorgt voor minder zware ontwerpeisen voor o.a. onze waterfabrieken.

1.3 De strategie draagt bij aan de waterkwaliteitsdoelen van KRW en Richtlijn Stedelijk Afvalwater.
Per zuiveringskring worden KRW-probleemstoffen en zeer zorgwekkende stoffen geprioriteerd. Monitoring, bronanalyses en samenwerking met andere bevoegde gezagen maken gerichte maatregelen mogelijk. Daarmee wordt de bijdrage van de afvalwaterketen aan de belasting van het oppervlaktewater verminderd.

1.4 De strategie ondersteunt circulariteit en energietransitie.
Schoner en voorspelbaarder influent, zonder probleemstoffen waar de rwzi niet voor is gebouwd, verkleint risico's voor terugwinning van grondstoffen en hergebruik en voorkomt onnodige grote

dimensionering van eventuele vergaande zuiveringsstappen. Warmte wordt na de rwzi teruggewonnen en ingezet voor de energietransitie.

1.5 De strategie sluit aan op de wettelijke rolverdeling bij indirecte lozingen.
Voor het grootste deel van de indirecte lozingen zijn gemeenten en provincie bevoegd gezag, veelal uitgevoerd door omgevingsdiensten. Aa en Maas heeft hierbij een adviserende rol. De strategie zet in op regie voeren op kennis, data, signalering, advisering, samenwerking en agendering. Aa en Maas neem geen verantwoordelijkheden van anderen over. Waar het waterschap wel bevoegd gezag is wordt toezicht waar nodig geïntensiveerd.

1.6 Intensievere samenwerking maakt een gerichte, risicogestuurde aanpak mogelijk.
Door meetgegevens en informatie over bedrijfslozingen te verbinden, ontstaat per zuiveringskring inzicht in relevante stoffen, bronnen en risico's. Zo kunnen Aa en Maas en de bevoegde gezagen capaciteit en maatregelen gericht inzetten waar deze het meeste effect hebben. Samen met bedrijven werken we aan maatregelen bij de bron, onder meer rond watergebruik, lozingen en indien effectief voorzuivering. Regionale en landelijke samenwerking helpt ons kennis te benutten en dubbel onderzoek te voorkomen. De influentstrategie brengt dit samen: van breed signaleren naar risicogestuurd prioriteren en gericht interveniëren.

1.7 Complementair aan Aanvullend KRW Uitvoeringsprogramma
Vanuit het Aanvullend KRW Uitvoeringsprogramma worden onze lozingsvergunningen (directe lozingen en "inprikkers") geactualiseerd en dat is complementair op paragraaf 5 van de influentstrategie die gaat over het benutten van onze eigen instrumenten.

KANTTEKENINGEN/RISICO'S

1.1 Het succes van deze strategie hangt mede af andere bevoegde gezagen en landelijke regelgeving.
Aa en Maas is geen bevoegd gezag voor indirecte lozingen. Daarom intensiveren we de samenwerking met gemeenten, provincie en omgevingsdiensten en agenderen we knelpunten regionaal en landelijk.

1.2 Een actievere rol als kennispartner vraagt om een heldere scheiding van rollen.
Met de influentstrategie positioneert Aa en Maas zich nadrukkelijker als kennispartner voor bedrijven (vroegtijdige gesprekken over waterverbruik, lozen van afvalwater & zuivering; brancheaanpakken én voorlichting met handelingsperspectief), terwijl het waterschap ook toezichthoudende bevoegdheden heeft. Dit vraagt om een heldere rolverdeling en transparante communicatie, zodat voor bedrijven duidelijk is wanneer het waterschap adviseert en wanneer het waterschap vanuit zijn toezichthoudende rol optreedt.

1.3 Data delen met andere bevoegde gezagen vraagt om duidelijke afspraken en borging.
Voor een effectieve bronaanpak is het nodig om gegevens van Aa en Maas, gemeenten, provincie en omgevingsdiensten te combineren. Daarbij kunnen vraagstukken spelen rond eigenaarschap, privacy, vertrouwelijkheid en informatiebeveiliging. Daarom worden de juridische grondslag, voorwaarden voor gegevensuitwisseling en verantwoordelijkheden eerst gezamenlijk uitgewerkt en ter goedkeuring aan het bestuur voorgelegd voordat een eventueel gezamenlijke dataomgeving wordt ingericht.

1.4 Onderdelen van deze strategie kunnen gevolgen hebben voor bedrijfslozingen.
Samen met de waterschappen Brabantse Delta, De Dommel en Limburg actualiseren we het beleid voor de bescherming van zuiveringstechnische werken. In dit beleid wordt ook

reguleringsmogelijkheden voor waterbezwaarlijke stoffen onderzocht. Daarnaast gaan we aan de slag met de zuiveringsheffing. Dergelijke trajecten worden afzonderlijk aan het Algemeen Bestuur ter besluitvorming voorgelegd.

FINANCIËN/SUBSIDIES/PROJECTENBOEK

De influentstrategie vraagt geen afzonderlijk financieel besluit. De benodigde intensivering voor de eerste stap is grotendeels opgenomen in de begroting 2027 en het addendum bij de Voorjaarsnota. Indien op basis van ervaringen en groeivoorstellen aanvullende capaciteit of middelen nodig blijken, worden deze opgenomen in de voorjaarsnota 2027 en/of begroting 2028 én aan het bestuur voorgelegd. Daarnaast wordt in het WBP rekening gehouden met extra inzet in 2028 en verder.

BIJDRAGE DUURZAAM WATERSCHAP

De strategie draagt direct en indirect bij aan een duurzaam waterschap. Bronaanpak en het terugdringen van onnodige waterstromen beperken de zuiverings- en transportbelasting en daarmee onnodig energiegebruik en maatschappelijke kosten. Schoner en voorspelbaarder influent ondersteunt het terugwinnen van grondstoffen en hergebruik van water. Het benutten van thermische energie uit afvalwater na de rwzi kan bijdragen aan de energietransitie. Het beperken van probleemstoffen ondersteunt daarnaast een betere waterkwaliteit en een robuuster watersysteem.

UITVOERING/VERVOLG

Na vaststelling van de influentstrategie wordt deze vertaald in een uitvoeringsprogramma. Hierin worden maatregelen opgenomen, de resultaten worden gemonitord en innovatieve ideeën in de praktijk beproefd. Op basis van de opgedane kennis en bereikte resultaten wordt regelmatig afgewogen welke maatregelen worden opgeschaald, welke worden beëindigd en welke in aangepaste vorm worden voortgezet. De resultaten worden periodiek gedeeld met het bestuur. Voor onderdelen die tussentijds afzonderlijke besluitvorming vragen, wordt het bestuur eerder geïnformeerd en apart om een besluit gevraagd.
Tegelijk vraagt deze strategie om bestuurlijk in gesprek te gaan met onze ketenpartners (gemeenten en provincie) om dit onderwerp te prioriteren en de samenwerking te intensiveren.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Aa en Maas communiceert de influentstrategie actief met de ketenpartners gemeenten, provincie en omgevingsdiensten. Voor maatregelen met directe gevolgen voor stakeholders, zoals het nieuwe acceptatiebeleid en aanpassingen van de zuiveringsheffing, wordt een apart communicatie- en participatietraject ingericht. Voor inwoners richten we op onze website een pagina in over bronaanpak in de keten, inclusief sprekende voorbeelden en handelingsperspectieven.

BIJLAGEN

1. Influentstrategie 2026–2036: Grip op wat er binnenkomt.

VERSIEDATUM

10 november 2026

AB-BESLUIT

Djuma zaaknummer: 440857
Djuma documentnummer: 885072

ONDERWERP:

Influentstrategie

Het Algemeen Bestuur van waterschap Aa en Maas;

gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 10 november 2026 ;

gelet op het bepaalde in de Waterschapswet, de Kaderrichtlijn Water en de Afvalwaterstrategie;

gezien het advies van de commissie Commissie Waterketen en Duurzaamheid van 26 november 2026 ;

overwegende dat:
- de toenemende hoeveelheid afvalwater en de steeds complexere samenstelling ervan de waterkwaliteit, zuiveringsprestaties en beschikbare capaciteit onder druk zetten;
- dat daarmee de mogelijkheden voor hergebruik van water en grondstoffen beperkt worden;
- dat daarom meer grip op wat bij de rwzi's binnenkomt nodig is;
- dat bronaanpak en het terugdringen van onnodige waterstromen de zuiverings- en transportbelasting en daarmee onnodig energiegebruik en maatschappelijke kosten beperken;
- dat de influentstrategie direct en indirect bijdraagt aan een duurzaam waterschap.

B E S L U I T :

De Influentstrategie 2026–2036 vast te stellen

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur in zijn openbare vergadering van 18 december 2026,

De secretaris, De dijkgraaf,

Peter Verlaan Mario Jacobs